

Kaikilla aisteilla

Aistien puutarhaan sijoittuvien omatoimitehtävien avulla ihmetellään kasvien värikirjoa, tuoksuja ja muotoja, tunnustellaan lehtiä ja kuunnellaan puutarhan ääniä. Bonustehtävänä voi kulkea Aistien puutarhasta löytyvää paljasjalkapolkua!

Lapset tutustuvat tehtäviin aikuisen johdolla itsenäisesti tutkaillen ja yhdessä ryhmän kanssa. Osassa tehtäviä on väripalkilla merkitty info-osio, jonka aikuinen voi lukea lapsille.

Kaikilla aisteilla -tehtäväkortit ovat lainattavissa kasvihuoneiden aukioloaikoina ja tehtäviä voi tehdä ainoastaan Aistien puutarhassa. Muualla kasvitieteellisessä puutarhassa kasveihin ei saa koskea.

LUOMUS

1. Sormet lehdille!

Tunnustele sormenpäilläsi eri näköisten lehtien pintaa. Varmista ensin, ettei kasvissa ole piikkejä tai polttavia karvoja (esim. nokkonen).

Jos haluat, voit tunnustella kasvia silmät suljettuina.

- Kuvaile millaisia pintoja – karheita, sileitä, pörröisiä, nahkeita, kovia, pehmeitä – lehdissä on?
- Miksi lehdet ovat niin eri tuntuisia? Mikä tarkoitus sillä voisi olla?
- Minkä tuntuisesta lehdestä pidit eniten? Miksi?

Kasvi suojautuu auringon paahteelta, kovalta tuulelta tai kylmyydeltä mm. lehdissä olevien karvojen ja vahan avulla. Lehden kova pinta, piikit ja neulaset tai pinnassa oleva vaha suojaavat kasvia myös sitä syövilä eläimiltä.

2. Haista kukkanen!

Haistele mahdollisimman montaa eri kokoista, väristä ja muotoista kukkaa.

- Tuoksuvatko ne kaikki samanlaiselta?
- Onko kaikissa tuoksua? Millaisissa kukissa ei ole tuoksua?
- Onko joku tuoksuista sinusta muita tuoksuja parempi? Miksi?
- Tuleeko kukkien tuoksuista mieleesi jotain syötävää tai juotavaa? Voisiko kukan sisälläkin olla ruokaa jollekin? Kuka sitä voisi nautiskella?

Kukista haihtuu ilmaan tuoksuja. Ne houkuttelevat paikalle pölyttäjiä, eli kimalaisia, perhosia ja kärpäsiä, jotka kuljettavat siitepölyä kukasta kukkaan. Siitepöly hedelmöittää kukan, jolloin siihen muodostuu siemen. Kun siemen päätyy sopivalle kasvupaikalle, siitä kasvaa uusi kasvi.

Pölyttäjät saavat palkkioksi kuljetuspalvelustaan ravitsevaa mettä ja osan kuljettamastaan siitepölystä. Kaikki kasvit eivät tarvitse pölyttäjiä, vaan käyttävät tuulta siitepölyn levittämiseen. Näiden kasvien kukat ovat pieniä, eikä niissä ole houkuttelevasti tuoksuva mettä.

3. Sateenkaari

Etsi ympärilläsi olevista kasveista sateenkaaren värejä.

- Mitä värejä sateenkaaresta löytyy?
- Muistatko missä järjestyksessä värit ovat?

Ottakaa kuvia löytämistänne väreistä, tulostakaa ne päiväkodissa ja kootkaa kuvista sateenkaari. Voitte myös piirtää oman värikkään sateenkaaren.

- Miksi kukissa on niin paljon erilaisia värejä?
- Onko niistä kasveille jotain hyötyä?

Kasvit houkuttelevat väreillä pölyttäjiä kukkiinsa. Hyönteislajeilla on omat lempikasvinsa, joissa ne ruokailevat mieluiten. Tämä johtuu siitä, että hyönteiset näkevät värejä eri tavoin. Kimalaiset huomaavat parhaiten violetin, mehiläiset keltaisen, perhoset punaisen, kärpäset valkoisen ja koppakuoriaiset vihertävät sävyt. Hyönteiset käyvät kuitenkin myös muilla kuin lempivärinsä kukilla!

4. Muotovaliot

Katso tarkasti kasveja ja etsi niistä seuraavia muotoja:

pyöreä

tupsu

piikki tai karva

soikea

tähtimäinen

kulmikas

- Mitä kaikkea voisit rakentaa kasvien muodoista? Suunnittele paperille esimerkiksi talo, huonekalu, vaate tai esine käyttämällä vain kasveista löytämiäsi muotoja!

Kasveissa on valtavasti jännän näköisiä muotoja ja rakenteita. Muotoja on kukissa, lehdissä, hedelmissä ja jopa varsissa!

5. Puutarhakonsertti

Etsi mukava paikka ja asetu hyvään asentoon.

Sulje silmäsi ja kuuntele ympärilläsi kuuluvia ääniä. Sinun ei tarvitse miettiä, mitä äänet ovat, vaan ainoastaan kuunnella niitä kaikessa rauhassa. Kokeile, pystytkö itse tuottamaan ääniä, joita kuulet.

Kun saat merkin, siirry esittämään puutarhakonsertti yhdessä muiden kanssa. Valitse yksi kuulemasi ääni ja esitä se yhtä aikaa muiden kanssa.

- Millainen konsertti äänistä syntyi?
- Voitte äänittää konsertin ja jälkikäteen kuunnella sen yhdessä.
- Tunnistatko konsertissa kuuluvia ääniä? Kuuletko seasta oman äänesi?

Äänet vaikuttavat meihin monin tavoin. Luonnon äänet rauhoittavat, junan ääni voi tuoda mieleen mukavan matkan ja meluisa koneen ääni saattaa ärsyttää.

